

KATHOLIKUS NÉPLAP.

49. szám.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizethetni rá Pesten. A jó és olesó könyvkiadó-társulat ügynökénél: czukorutca 6. szám. földszint. a szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratú embereknek. Luk. 2. 14.

Pest, december 7. 1853.

Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán, borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” czimezendők. (Pesten a központi papnövelében.)

ELŐFIZETÉSI HIRDETÉS.

A „Katholikus Néplap” jövő 1854-ik évben is a szokott előfizetési feltételek mellett fog megjelenni. Valamint szerkesztése körül, ugy eddigi tartalma- s alakjában sem fog változás történni. Megjelenik tehát ezentul is minden héten egyszer, szerdán. Az előfizetési díj Budapesten házhoz hordással félévre: 1 fr. pp; vidékre, postán, boríték alatt: 1 frt. 20 kr. pp. Egész évre 2 frt. 40 kr. pp. Évnegyedre előfizetések el nem fogadtatnak. A hely s az utolsó posta világos kitétele kéretik. Az előfizetési díjak a jó s olesó könyvkiadó-társulat ügynöki hivatalába (Pesten, czukor-utca, 6. sz.) bérmentes levelekben utasítandók. Ajanljuk ez újságlapot a t. közönség eddigi nagybecsü pártolásába.

Szüz sz. Borbála vértanu.

Ósi szokás szerint, az atyafi szeretet számos tisztelőket gyűjtött össze Borbála estéjén egy jó házi asszonynak, de még jobb anyának tiszteletére. Azok között, kik Borbálát jöttek köszönteni, ott volt Jakab bácsi is; egy tisztos vidor öreg, nélkülözhetetlen mulattatója minden barátságos társaságnak, és eleven krónikája a falunak, kit öröme hallgatott mindenki; de a ki el is tudta hallgatóit tanúságos szép beszédeivel tartani.

Vigan folyt a multság, volt mindenféle eszegezés össze vissza, a kulacsokat pedig egyre köszöntgették a házi asszony egészségére. A többiek között fölallott Jakab bácsi is szép módosan, s megigazitván bajuszát, eképen szólott: „Szokása az a magyarnak, hogy minekelötte innék poharat, valakire elköszöntse. Megtisztetem

tehát én is egész tisztelettel e háznak asszonyát, ugymint a ki sz. Patronusának, szüz sz. Borbálának ünnepét üli, és kívánom neki az Ur Istentől: hogy lelki testi áldásokban, üdvös vigságokban, esendes békességben, lelki üdvösséggel, kedves élete párjával boldogul éljen; hogy szent Patronussa szüz sz. Borbála esedezése által ment legyen a fogfájástól, és ha Isten elhozza utolsó óráját, sz. Patronussa esedezése által a haldoklók szentségében részesülhessen. Szivemből kívánom.”

„Engedje az Isten, kívánjuk mind közönségesen!” kiáltanak a vendégek.

„Ejnye Jakab bácsi, nem hiában könyves ember kegyelmed, de ugyan csak szépen is kirakta mondókájában. Aztan még nem is hallottam ám én azt többet: hogy a fogfájások sz. Borbálahoz szoktak enyhülésért folyamodni; meg hogy az ő tisztelői végső szentségek nélkül nem mulnak ki a világból. Csak igaz az: hogy mindig tanul az ember az okosabbtól.”

„Noha nem tudtátok még eddig fiaim, — felelé Jakab bácsi — hát tanuljátok meg most, hiszen tudjátok azt: hogy a jó pap is holtig tanul. Régtől, sok száz esztendőktől fogva jámbor hittel hiszik azt a keresztények: hogy a fogfájásban szenvedők sz. Borbála esedezésére megkönnyebbülnek tájdalmaiktól, és az őt különösen tisztelők nem mulnak ki végső szentségek nélkül.”

„Istenem, de szeretném tudni, mondák többen a jelenlevők közül, ki volt az a sz. Borbála, mikor, hol élt s mit tett, hogy legalább leányomat is taníthatnám, mert az is Borbála.”

„Majd elbeszéli Jakab bácsi, tudom én, hogy ő tudja.”

„Tudom fiaim, el is mondom szivesen, ha tudni ohajtjátok. Hanem előbb koppantsátok meg a gyertyát, azután legyetek esendesen.

I.

Krisztus Urunk születése után 250-dik esztendő táján élt Nikomedia városában egy Dioskor nevű pogány nagy ur. Volt szép palotája, sok jószága és temérdek kincse. Selyemben és bársonyban járt, az aranyokkal pedig csak úgy játszott: szóval volt mindene, akár tejben-vajban fürödhetett volna. De minden jószágainál drágább volt az ő egyetlen kedves leánya Borbála, ki olyan szép volt, hogy a ki egyszer meglátta, nem egy könnyen felejtette el; a mellett pedig olyan okos, hogy még a tanult embereken is kifogott. Szerette is leányát Dioskor jobban mint szemefényét: ebben volt minden öröme és büszkesége, s gyönyörködve szemlélte, mint fejlődik naponként testben és lélekben.

Boldog s meglegedett napok folytak Dioskor és Borbála fölött. Dioskor boldog volt leányában, Borbála pedig Jézus sz. hitében, mellynek ismeretére Origines, egy jámbor életű és kitűnő tudományú férfiú által vezetettet titokban, atyja tudta nélkül. Borbála a kereszttség szentsége által Jézus tanítványaul avattatván föl, egész életét, szívét és lelkét az üdvözítő Jézusnak, mennyei jegyesének ajánlotta föl. Mint buzgó keresztény hölgy, csendes lelki örömei között élt. Legnagyobb öröme és boldogsága volt, megjelenni a keresztények titkos ajtatosságaiban, hallgatni a szentírást, részesülni Krisztus sz. testében, és jót tenni a szegényekkel!

Azonban a boldogság édes napjai csak hamar elmúltak. Isten mást rendelt a gyenge szűz felől. Csendes magányából, hol napjait mennyei örömei közt töltte, kihívá őtet: hogy legyen az igaz hitnek rendíthetetlen tanuja, és Jézus dicsőségének hirdetője. Tudtára esett tudniillik Dioskornak, hogy leánya titokban kereszténnyé lett, és a szeretet szívében gyuloletté változott; leányát, kit annyira szeretett, képes volt megutálni azért: hogy a keresztények megvetett seregéhez szegődött. Igyekvék ugyan leányát szeretet és rábeszélés által elvonni Jézustól; de miután látta, hogy szavai gyengébbek, mintsem hogy leánya erős hitét és meggyőződését megingatni képesek volnának, szigorúsága által akarta megtörni leánya szívét. Kiüzte atyai házából, megfosztotta mindentől, mi előtte kedves vala, és egy magányos toronyba záratta, hogy elzárt magányában elmélkedvén sorsa fölött, hajlandó legyen, atyjának akarátjára térni.

Azonban Borbála, elzáratva a világtól, és elszakítva az atyai kebeltől, magányában Jézus

sz. hitében keresett és talált vigasztalást. Ő nyugodt és boldog volt fogságában, mert boldogságának kútfeje szívében volt. De nem így Dioskor, ez nyugtalan órákat töltött haborgó lelkével fényes palotájában. Bántotta őtet a gondolat, hogy leánya, kinek fényes jövőt készített, ki öröme és büszkesége volt, a megvetett és üldözött keresztényekhez szegődött, és ez által, nem csak a világi boldogság és emelkedés útját zárta el maga előtt, hanem egyszersmind gyalázatot is hozott Dioskor nevére.

Boszus indulattal járt föl s alá Dioskor fényes palotájában; borús arca és mogorva nézéséből látszott: hogy lelkében indulatok csataznak. Rabszolgái félénken húzódtak félre, látván urok haragját; és Dioskor elfelejtkezve mindenről, mi őt környezé, s mélyen elmerülve önmagába járkalt termeiben.

Egyszerre, mintha egy jó gondolat szállotta volna meg őt, megállott; arczáról az indulatos vonások elsimultak, hogy egy szelidebb kifejezésnek engedjenek helyet. Meglegedten s mintegy örömmel tekintett végig gazdag termeinek fényes butorzatan; néhány lépést tön, és kezeivel tapsolt. E jelre rabszolgái léptek be.

„Celsus és Nikás, mond Dioskor szelid hangon az előtte bókoló rabszolgáknak, leányomat kívánom látni, hozzátok őt előmbé azonnal a toronyból, hol fogsva tartatik.“

Rövid időköz után a rabszolgáktól tiszteletteljesen kísértetve megjelent a teremekben egy csodaszép hajadon, egészen fehérbe öltözve, s derekan veres szalaggal átövezve. Dioskor elébe érven, a legmélyebb tisztelet jeléül földig hajta szép fejét. E keeses szűz Borbála vala, Dioskornak egyetlen, testi s lelki szépségeiben gazdag 18 éves leánya.

Jó ideig szótalan merengéssel nézett az ifjúsága díszében fénylő kedves teremtsére Dioskor, és mintegy ifjodni látszott leánya tekintetétől. Végre szelid esdő hangon megszólítá őt:

„Leányom, atyai szívem kínos fájdalmakat érzett, mióta a szeretet helyett szigorusagomat kelle éreztetnem veled, és rosszul esett nélkülözöm látasodat. Látod leányom, te nagyot vétettél, és az Istenek haragját hívtad föl magad ellen, midőn elhagyád apaid isteneit, titokban a galileai Jézus hitére térvén. De mivel szeretlek, megböcsatok néked, csak vigasztald meg atyad bús szívét. Tagadd meg Jézust, vesd ki szívedből, ki reád ugyis csak gyalázatot és szenvedéseket hoz, és térj vissza Isteneinkhez, úgy ismét boldog léssz.“

„Oh atyam! felelé Borbála szeliden, szívem

szeretetében ne kételkedj! Mióta az igaz hitet megismertem, még forróbban szeretlek, mint midőn még veled a hamis isteneknek tömjéneztem; mert hiszen Jézusunk tanítja, hogy szülőinket szeressük. De a gyermeki szeretet erejénél fogva bünt ne kívánj tőlem oh atyám! mert inkább engedelmeskedem mennyei Atyámnak, mint a földinek. Sőt inkább örül leányod boldogságán, hogy böles Origenes által, kit az isteni Gondviselés eszközül vezérlett utamba, megösmerni szerencés valék Jézusnak az emberi nemzet Megváltójának üdvözítő tanítását. Atyám, ha leányod boldogsága kedves előtted, hagyj föl unszolással, a bálványok előtt többé meg nem hajol térdem, és a hamis isteneknek, kiket a vaksággal megvert emberi elme talált föl, és a kiknek tehetetlenségét immár ismerem, kezem többé áldozatot nem nyujt. Én hiv maradok Jézusomhoz. Ő az én életem, boldogságom és mindenem. Az Ő szeretete mélyebben szívembe van zárva, mint sem hogy azt az atyai szeretet, vagy bár milly hatalom megingathatná. Ha üldözesz és eltaszítás is magadtól, megvetett és szorongatott állapotban Jézusom leszen gyámolóm és vigasztalásom. Am nézd meg börtönömet, hová haragod taszított, két ablak helyett hármat találsz rajta; körmeimmel vájtam ki a harmadikat, hogy a három ablak, mellyeken az éltető napsugár lóvelt be börtönömbé, szüntelen emlékeztessen az imálandó sz. Háromságra, mellyben van egyedül élet és üdv. Megfosztottál ékességeimtől és örömeimtől, és én börtönömben önkezemmel fargtam egy keresztet, melly legfőbb ékességem lön, és elhagyatottságomban vigasztalom. Latod atyám, fáradságod sikeretlen; Jézusomtól eltántoritani sem szereteted, sem haragod nem leend képes.“

„Boldogtalan rajongó, felelé komolyan az atya, nemes szivedet bűvös ígézet tartja kötve, és értelmet az édes ajku Origenes esabszavai zavarak meg. Miként lehetett szived nemes érzelmének annyira elromlania, hogy te képes legyél egy szerető atya kérését, ki boldogságodat ohajtja, megvetni. Tudod-e leányom, hogy mi vár rád, ha isteneink hitéhez vissza nem térsz? tudod-e, hogy a hatalmas császár, Julius Maximinus ellensége a keresztényeknek, és azokat halálra kereszteli? Én rettegek a császár haragjától, mert tudom: hogy a hiv atya sem leend képes megmenteni hitszegő leányat. Ha konokul megmaradsz rajongásodban, üldözés, kinok, gyalázat és megvetetés vár a büszke Dioskor nemes leányára; végre szegyenítő halál a circusbán, vagy a hóhér kezétől; míg ellenkezőleg fény, dicsőség

és tisztelet leszen osztályrészed, mellyre szépséged és fényes születésed jogositanak föl.“

„Tévedsz jó atyám, felelé angyal szeliden Borbála, nem ismervén Jézus sz. hitét, szived és elméd homályban borong. Nem ígézet tartja fogva szívem és elmém, hanem a Szentlélek malasztja világít nekem, hogy megismerjem és kövessem a jót. Istenem szent kegyelme, melly megutáltatta velem a pogányság bálványait, és Jézus igaz üdvözítő hitére vezérlett, gyámolítani fogja gyengeségemet, bármí történjék velem. Ama boldog napon, mellyen a keresztség szentsége által Jézus tanítványai közé felvétettem, lemondottam a világ minden fénye és dicsőségéről, és elkészültem a szenvedésekre is, ha jó Istenem úgy akarja: hogy lelkennek hite és szívemnek szeretete az ő sz. fiához Jézushoz a szenvedések tűzpróbájában kísértessék meg. Csak Istennek kegyelme el ne hagyjon, sem a császár haragja, sem a földi dicsőség ingere meg nem tántorit hitemben.“

„Haladatlan! kialta ingerülten Dioskor, mérseled-e az atyának tartozó engedelmességet felmondani? Hat azért neveltelek annyi gondnal, és melengettelek atyai kebelelem édes szeretettel, hogy mint mérges kigyó halálra sebezzed szívemet? Nem, azt nem tűröm! Mintsem hogy meggyalázzon tulajdon gyermekem, inkább kitépem szívemből a szeretetet. Ha atyád kérésére nem hallgatsz, ime mint urad parancsolom: tagadd meg Jézust, tapodd meg keresztét, felejtsd a rajongók álnok beszédeit; és isteneink haragját elpartolásodért engeszteld ki tömjény áldozattal. Mit ha tenni elmulasztasz, leveszem rólad atyái kezemet, és magam vadollak be a törvény előtt mint keresztényt.“

„Atyám, rebegé Borbála atyja keblére simulva, mérsékeld haragodat, és vak dühödben a világ Megváltóját ne üldözd, és tulajdon leányodban Jézus sz. hitét. Szivedet nem lágyította még eddig Istennek kegyelme, azért nem is érezed, milly nagy boldogság kereszténynek lenni. De jönni fog egy óra, midőn megtörődve fogsz borulni a szent kereszt tövéhez, hogy bánatod könnyeivel áztassad azt; — akkor fogod érzeni, milly édes Jézussal lenni. Es én kérni fogom érteled igaz Istenemet: hogy mielőbb hozza el számodra a kegyelem óráját.“

„Tavozz tőlem szerencsétlen megátalkodott! kialta dühösen Dioskor, nem akarom, hogy Jupiter büntetésre emelje fel ellenem büntető karját — s leányát dühösen eltaszítván magától, az ajtót hevesen becsapva maga után, haborodott kebelével távozott a teremből.“

II.

Nagy népgyülekezet tolongott tarka vegyületben Nikomedia főterén, és élénk kíváncsisággal látszott várakozni a történelmükre. A tolongó nép közé, kik mosolygó kedvvel beszélgettek a napi tárgyról, egy szép keresztény hölgy bekövetkezendő kínzásáról, egy két bús arczu keresztény is vegyült; mert ő hozzájuk is eljutott ama gyászos hír: hogy Borbálát, a keresztény leányok koronáját, a ritka erényű s jámborságu hitrokont, tulajdon édes atyja állitá törvény elé Jézus hiteért. És eljövénék ők is, hogy elvegyülve a pogányok közé, titkos imájukkal erősítsék az igaz hitért szenvedőt. Ha a tolongók között keresztények találkoznak egymással, gyorsan és titokban formált keresztjel által üdvözlék egymást, és az égre emelt szomorú tekintetökkel fejezik ki szívök közös fájdalmát.

Egyszerre élénk moraj tört ki a nép között, és mindenki azon táj felé forditá arczát, honnan szeliden sugárzó arccal Borbála jött, a poroslóktól kísértetve. Még egyszer nyilvánosan az összegyűlt nép előtt megkérdezték Borbála: megtagadja-e Krisztust, és visszatér-e apai isteneihez? mit ha megteend, a császár kegyelméből azonnal lehullanak bilincsei. De Borbála hű maradt sz. hitéhez.

„Ne kísértétek lelkemet bálványok rabjai, felelé határozottan. Jézusom hitéhez utolsó lehelletemig hű akarok maradni. Csak Istenem kegyelme legyen velem, megvetem uratok kegyelmét. Az igaz Isten engem arra hívott: hogy az Ő sz. Fia dicsőségének hirdetője legyek előttetek; azért én örömet meghalok sz. akaratja előtt. — Mig ti kínzásomban fáradtok, és gyötrelmeimen gyönyörködtök; addig én imádkozni fogok megtérétekért, hogy megszabaduljatok lelki vakságtoktól, melly hiu bálványaitokhoz köt, és megismerjétek az igaz Istent, kinek hatalma eltörlendi bálványaitokat a föld színéről, hogy megismerjétek: miként nincs üdvösség, csak az Ur Jézus keresztében.“

„Szidalmazza bálványainkat, a bakóknak ötet!“ kiáltá a nép, és a sz. szűzet durva kezekkel megragadván, irgalom nélkül ostorozni kezdék. A pogányság öröm lármaival kísért minden csapást, melly a sz. szűz gyenge testéből vér patakot fakasztott, és sebeket vágott. A szivtelen nézők között e véres látmányon jelen volt a szenvedőnek szivtelen atyja is, ki vérben forgó szemekkel nézte leánya sebekkel borított testét. — Minden csapás után várta leánya eltántorodását:

hogy majdan a fájdalomtól legyőzetvén, megtagadja Jézust. De csalódott. Borbála hihetlen erővel tűrte a fájdalmakat, a hit ereje pótolván a testnek gyengeségét, a csapások égető kínjait nyugodtan tűrte.

A bakók kezei ellankadtak; de Borbála szilárdsága meg nem tört, sőt a kinok között erősült. Azon angyalszelidséggel és nyugodtsággal állott ő a nép között a kínzás alatt, mint azelőtt; mit látván hóhérai, a csapások által okozott sebeket éles eserepekkel fölvakarák, ugy annyira: hogy a sz. szűz egész teste véres sebekkel lön mintegy elborítva.

A bámész pogányság megelégedve ennyi iszonyúság szemléletével, elszéledt. A keresztények titkon törülék ki szemekből a részvét könnyeit. Borbála pedig szenvedése helyéről a börtönbe kísértetett.

A mint bezáródtak utána a börtön vas ajtai, és magánosan maradt égő sebeivel, térdre borult a nyirkos földön. Börtöne fenekeén kezeivel egy keresztet csinált, és e keresztre függesztett szemekkel ajtatos imába merülve, lelke mélyéből hálát adott Istenének, ki erősíté ötet az Ur Jézus dicsőségeért kiállott szenvedésekben. Elmerült imái között végre gyenge teste lehanyatlott, és elszenderült. Mig tiszta lelke mennyei látványokban gyönyörködött, szendergő testét a részvét angyalának szárnyai fődözték el. —

III.

Elborzad az ember szive, ha a kereszténység első századainak véres jeleneteire vissza tekint; és azon kegyetlenségeket látja, mellyel a vak pogányság üldöze Jézus szelid nyáját. Mire csak az elvadult emberi érzés képes, azt mind elkövették a keresztények ellen, hogy kiirtsák a föld színéről Jézus szelid hitét, melly megingatta a pogányság bálványait. Haszontalan törekedés! Egyenetlen volt a küzdelem. Emberi erő küzdött Isten akaratja ellen, durva erőszak a meggyőződés hatalmával. Ők nem ismerék a hit megtörhetlen erejét. Az első keresztények örömmel engedték át Jézusért testöket a durva erőszak kínzásainak, csak hogy lelkök kincsét, az igaz hitet megtarthassák. Innét van: hogy a vértanúk olly bámulatossá szilárdsággal tűrték a legkegyetlenebb kinokat, hogy mosolygó arccal mentek a halál karjaiba. . . . Ugyan atyámfiai! van-e nekünk olly erős hitünk, hogy Jézusért, Megváltónkért csak század résznyit is zugolódás nélkül elszenvetni képesek volnánk? Tegyük szívünkre kezünket, és gondolkozzunk. . .

Más napra kelve, sz. Borbála börtönéből előhurezoltatott. Miként atyja, úgy kinzói is azon meggyőződéssel állottak szembe a sz. szűzzel, hogy ez az embertelen bánásmód által megtörödvén testben és lélekben, töredelmes bánattal fog borulni a bálványok elé. Ámde milly nagy volt meglepetések, midőn az elkinzott hölgynek elhatározott akaratát hallák: Jézusért és annak üdvözítő hiteért mindent örömmel tűrni és szenvedni, sőt ha kell, meghalni is. Dühök új lángra lobbant föl a sz. szűz ez elhatározásán, és újra kinzásához fogtak. Vas horgokkal szaggatták meg egész testét, a főlzaggatott sebeket pedig égő szövétnekekkel sütögették. Fejét vas kalapácsokkal ütötték, és valahányszor egy egy sebet ejtettek rajta, mindannyiszor kérdezték: „megtagadja-e Krisztust, és akar-e áldozni a bálványoknak?” De a sz. szűz ez iszonyu fájdalmak között is csak azt rebege: „Hív maradok Jézusomhoz és az ő sz. keresztéhez.” A felszaggatott sebekből kiomló vér eloltá a szövétnekek világát, a kalapácsütések alatt összezúzott fej szédelegni kezdett, és a fájdalmak alatt a gyöngye test összeroskadt. Az elhaló sz. szűz bágyadt hangon Jézus dicsőségét hirdetvén, boldognak vallotta magát, érte szenvedhetni.

Bámulat fogta el a körülálló népet, illy nagy lelki erőt látván a gyenge szűzben; de csak hamar haragra lobbantak föl a miatt: hogy egy gyenge leány dacolni akar és tud. Neki rohanlak tehát újra az elalélt szenvedőnek, és kiméltetlen kezekkel tépték le sebekhez tapadt ruháit, és vad ujjongatások között vezették, a megsértett szemérem és sebeinek kettős fájdalmi között a sz. szűzet végig a város utczáin. Ez újabb kínokat is panasz nélkül tűrte a sz. szűz. Az ujjongató és csufoló néptől és kinzótól kísérve, kik a kinzó eszközöket magasan tarták kezeikben — tántorgó léptekkel, és égre emelt arccal haladt előre sz. Borbála; nyugodtan hallgatta a vad szidalmakat és csufolódasokat; várván, míg meg telik a keserűség pohara. A gunyoló nép között haladt Dioskor, a tigris szivü apa is; vad örömmel legettetvén szeméit leánya testi és lelki fájdalmain. —

A főtérre érven a menet, megállapodék. A kikiáltó emeltebb helyre lépve kiáltani kezdé: „A hatalmas Julius Maximinus nevében, mindenkinek rettentő példájára, ekként büntetnek a keresztények, kik elhagyván az istenek tiszteletét, a nazareti Jézust követik, isteneinknek tömjénnyel áldozni vonakodván. Kit imént a Császár haragja utolért, Borbála, a hatalmas Dioskor leánya. Rettegjetez hitvány keresztények!”

Alig végzé szavait a kikiáltó, midőn a tömeg közöl elötört Dioskor nagy böszülten. Haja égre meredt, szeméi vad lángban szikráztak, egész teste reszketett a harag és düh miatt. „Nem vem meggyalázója, kiáltá Borbálára, e nyilvános gyalázatot tovább nem tűrhetem. Vessz el megátalkodottságodban tulajdon atyád kezei által.” Mire kardot rántva leányának vágott. „Atyám! rebege a sz. szűz, örömmel halok meg Jézusért, kinek éltem, és esedezni fogok megtérésedért. Jézusom légy velem!” és feje a földre gördült.

E véres jelenet a jelenvolt pogányokat is megdöbbsenté. Az imént még olly lármás sereg szorongó szivvel s némán távozott el az iszonyat e helyéről. A gyilkos apának arczára, meggyilkolt gyermekének meleg vére frecsesent. Elejtven reszkető kezéből a véres kardot, eszméletlenül rogyott meggyilkolt leánya véres teteme mellé.

Az égben egy angyallá több lön. Sz. Borbála véres tetemét a keresztények könnyező szemek és ajtatos imák között takaríták el, egy titkos földalatti üregbe. Mennybe szállott tiszta lelket pedig Jézus dicsőségében örvendező társai: a sz. szűzek és vértanúk a szűzesség és vértanúság kettős koszorujával ékesítették föl. Hol ő kiállott földi szenvedései után mennyei Jegyesével Jézussal örvend, és éretünk is esedezik.

A kath. Anyaszentegyház december hó 4-én tartja és ünnepli a sz. szűz és vértanu ünnepét.

* * *

Napok jöttek, napok mentek. A pogány hatalom még mindig üldözé a keresztényeket. Százak és százak onták ki véreket a keresztények közöl Jézus sz. hiteért; de annyi kiontott vér, annyi áldozat nem enyhité a pogányság dühét; valamint e kegyetlenségek nem lankaszták el a keresztények kitartását. Az elhullott áldozatok helyére ujjak állottak erős lélekkel, és lángoló szeretettel mindent örömmel szenvedni készek Jézusért és az igaz hitért. Ámbár halál fia volt, ha kitudódott, hogy keresztény; de ez nem rettenté vissza a keresztényeket, hogy kellő ovatossággal ugyan, és az éjnek titkos csendétől fődözve össze ne jöjenek sz. titkaik gyakorlatára. Egy illy éji összejövetel alkalmával, midőn épen legnagyobb áhitattal foglalkozának a nikomediai keresztények a sz. áldozattal, egy, az évek terhe, és belső szenvedések által megtörődött öreg jelent meg gyülekezetökben. Az öregnek véletlen megjelése figyelmet gerjesztett a keresztények között; de a reszkető öreg szó nélkül térdeire borulva,

azonnal ajtatos imába merült. Isteni tisztelet végeztével tudakolák kilétét a keresztények.

„Krisztusban kedves testvéreim, mondá az öreg reszketeg hangon, én keresztény vagyok, és azért jöttem ide, hogy engem is társaságtokba és imáitokba fogadva, közöttetek hajthassam le az örök álomra fejemet. Én Dioskor vagyok, Borbálanak nemzője és hóhéra. . . Ne rettenjetek tőlem vissza, és ne keressétek kezeimen tulajdon leányom véreinek nyomait, könnyeimmel mostam le azokat. Oh, azon szerencsétlen óra óta sokat sirtam és szenvedtem; bár még többet szenvedhetnék bűneimért. Azon véres tett után fellázadt lelkiismeretem vett üldözőbe; nem volt nyugalmam, nem volt békességem. Önmagammal hasonlottam meg és a világgal. Meggyilkolt leányom véres képe üldözött minden lépteimben; és az általam üldözött és kigunyolt Üdvözítő szelid arca lobogott untalan előttem. Végre Jézus kegyelme érinté szívemet, és én megkeresztelkedtem Jeruzsálemben, Urunk szenvedése helyén. Az idő óta szakadatlan poenitenciák között töltöm napjaimat. Mindent örömet türok és szenvedek, csak bűneim bocsánátát nyerjem, és kegyelmet Jézusnál, kit valaha üldözék, de a ki nek szolgálatjára felszenteltem hátra levő napjaimat. De már érzem, hogy közelget végóram, eróm elfogyott, könnyeim kiapadtak. Imádkoztatok érettem testvéreim, hogy kegyelmet találjak Istennél végóramon; és egyesülhessek dicsőült leányommal, Jézus dicsőségében. . . .“

GYURINKA ANTAL.

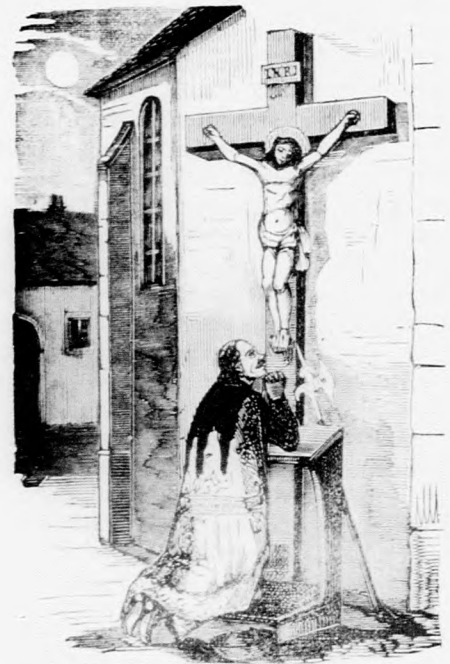
A bakter éjszakája.

(Vége)

Az öregkor nyugalomnak ideje. Olyan az öreg, mint a munkáját elvégzett arató, ki lenyugszik utolsó kévéjére, s örömmel tekint szét a térs szántóföldön, mellynek kalászeit learatta. Az öregnek testerei ugyan megpusztulnak; de számtalan tapasztalásaival, s érett bölcsességével használ a világnak. Szép a fiatal; de hasznos az öreg. A fiatal, mint a gazdagon virágzó rózsabokor tavaszon; az öreg, mint a gyümölcsei terhétől földre hajolt almafa ősszel; azért fiam! minden időben tiszteld az öreget, s illedelmesen bánj az éltes férfival, kívül egy házban laksz; „az ősz fő előtt fölkelj, és tiszteljed a vénnek személyét“ mondja az Isten. Ők már sokáig viselték az élet terheit, sokáig huzzák a munka igáját; ők már többet szenvedének, mint te, és körükben több jót cselekedtek, mint te; azért fiam! úgy tekintsd az öreget, mint ki ama háztól, mellyben laktok, nem sokára búcsút akar venni; már nem fogod sokáig látni az ő arczját; tehát meg ne keserítsd őt végnapjaiban; különben fájdalommal váll el a világtól, s szemében vádló könyűt visz ellened az Isten trónusa elébe; inkább tehetséged szerint édesítsd meg fúradalmas elete végső pillanatjait, s tedd könnyűvé

hosszu életpályája utolsó lépéseit; nemde, te is ohajtasz öreg korra jutni? majd ha fejed olyan lesz, mint a fehér galamb, jól fog esni lelkednek, ha megtisztelnék a fiatalok téged is; becsüld meg tehát most te is az öreget, és el ne felejtöd az igazságot, hogy „a mit az ősz embernek tetted, magadnak tetted.“ —

Csigor benézett az öreg plebános ablakán. Ágya szélén üldelt a hetven éves aggastyán; arczján szelid nyugalom ült, s mint a szomorú fűz hólepte ágai, úgy függtek le kétfelől hosszú fehér hajfürtjei; előtte kis asztalkán egy feszület állott, s ennek árnyában nyitott imakönyve; összetett kezeiről, s szaporán mozgó ajkairól látható vala, hogy imádkozik; tetszék az öreg ur képe Mártonnak, sokáig is gyönyörködék látásában; azonban az öreg lelkész elvégezé imáját, s egy nagyobb alaku könyvet nyitá fel, melly a biblia vala, s abból jámbor szokása szerint tiszta és értelmes profétai hangon zsolnárt olvasta fel. Békével hallgatá ezt is Márton, mind addig, míg ezen igéket nem hallá: „ha csak az Ur nem építi a házat, hasztalan fáradsz, kik építik azt; és ha csak az Ur nem őrizi a várost, hasztalan virasztanak, kik őrizik azt.“ e szavakra úgy tetszék Mártonnak, mintha valaki megillette volna vállait; vissza fordula, de nem láthata senkit; hideg borzadás futotta végig minden tagjait, s feltűnt elméjében boldogult édes atyja képe, ki halála előtt kevés napokkal épen úgy ült agyán, mint most az öreg lelkész; s mikor neki végső atyai áldását adva az isteni félelemre intette volna, épen azon igékkel zárta be szavait, mellyeket most az öreg lelkésztől olvasgatni hallott. Egy kereszt állott nem messze a lelkész lakásától az Isten haza előtt; mintegy ellenállhatlan kéztől vezetettve, a kereszt elebe lépett Márton; dárdáját hozzá támasztá; kalapját labai elebe a földre veté, s kezeit összekulcsolva fölemelte szemeit a szenvedő Jézus képére,

majd s
„Megv
Ferenc
házas
dogma
most e
ágas;
venne
hát ser
végsz
nul fá
hogy r
be, ho
virasz
falut,
szomo
ket én
Isten
noszsi
keit;
a meg
kedjel
töveh

hallot
gész v
ték ki
kalap
dot ke
reked
jambó
nem t
még ö
üdvö
lyásig
ban,
képet

gonc
neki
közü
kalap
éjfel
hogy
mag
senk
ki te
kiált

holn
az C
ünne
nem

majd szakadozott, de érthető hangon így imádkozék: „Megváltó Jézusom! ime, itt áll előttem a jámbor Csigor Ferencnek tékozló fia; hét év előtt még mindenem volt; házám volt, szőlőm volt, földem volt, s mi leginkább boldoggá tett akkor, lelkem tiszta és nyugodt volt; itt állok most elaljasodva, mint kiszáradt kút mellett az elpusztult ágas; házám nincs, szőlőm nincs, földem nincs, s a mi szívemnek legjobban fáj, s lelkemnek nyugalma nincs; tehát semmim sincs, mert megfeledeztem haldokló apám végszavairól: ha csak az Úr nem építi a házat, hasztalanul fáradsz, kik építik azt; most ime, baktérrel lettem, hogy megőrizsem a helységet, és ismét nem jutott eszembe, hogy: ha csak az Úr nem őrzi a várost, hasztalan virasztanak, kik őrzik azt; őrizd meg tehát helyettem a falut, mellyet én megőrizni képtelen vagyok; őrizd meg szomorkodó Lénám, s alvó legény gyermekeimet, kiket én mindeddig olly rosszul őriztem meg; s őrizd meg Isten engem is, ki magamat sem tudtam megőrizni a gonoszság utjaitól; ime összezúzott lelkem szánya bánja vétkeit; világosítsd meg elméjét megkeserült szolgáltnak, ki a megforduló Saullal kiáltja hozzád: „Uram! mit cselekedjek?“ ekkor térdre borult Márton a kereszt előtt, s tövéhez roskadva, sokáig könnyezett. —

Az események, miket az est lefolytában látott és hallott, rendkívüli erővel hatottak Márton szívére, s egész valóját esontig összerázva, csaknem az elméjét emelték ki sarkából. Midőn a kereszt alól fölkelt, s leporolt kalapját ismét fejére tevő, eltökélte magában új életmódot kezdeni, előbbi rossz szokásaitól megválni, s arra törekedni, hogy még egyszer az emberek előtt becsületes és jámbor, az Isten szeméi előtt pedig kedves legyen; de nem tudá elgondolni, hogyan és hol kezdje javulását; — még öklével is nyomogatta homlokát, csak hogy valamit üdvöst tudna kigondolni, de hasztalanul. Egy pár óra folyásig törte így elméjét, míg végre ütött egyet a toronyban; s Márton elkialtá mind a négy kijelelt pontjain képen:

Éjféli után ütött egyet!
Már egy nappal értünk többet;
Isten várja térésünket,
Jobbítsuk meg életünket. —
Éjféli után ütött egyet!
Jézus neve dícsértessék!
Szűz Mária tiszteltessek!

Midőn verseit utolján eléneklé Márton, hirtelen egy gondolat mozzant meg száraz elméjében, s úgy tetszék neki, mintha világos láng lakadt volna ki setét eszméi közül; mintegy meghökkenve állá meg, s kezét homlokához illesztve így elmélkedék: „Márton, Márton! egész éjféli előtt azon tünődél hasztalanul, mit kellessék tenned, hogy még egyszer kedves lennél Isten előtt; ime, most magad kialtottad el az égnek akaratját; de nem hallotta senki, mert mély álomban nyugosznak az emberek; nyisd ki tehát lelki füleidet Márton, és halld meg magad a mit kialtottál:

Isten várja térésedet;
Jobbítsd meg ön életedet.“ —

Most elhatározá magában Márton, hogy miután holnap ugyanis vasárnap van, töredelmesen meggyónand, s az Oltári szentséget magához veendő; hogy az Isten házat ünnep- s vasárnapon nem fogja többé elkerülni; hogy nem fog többé soha káromkodni; hogy szorgalmasan

munka után járand; hogy a dologtalanok és borivók társaságát elkerülni; ezen s több illy szép föltételek fontolgatásai között haza felé tartott. —

Istenem! de nem úgy ment ez úttal lakására Márton, mint eddig szokott volt menni. Ez előtt úgy tekinté lakását, mint tömlőczőt, vagy poklot, mellyből minél előbb szabadulni vágyott; most úgy tekinté azt, mint szerény kis kápolnát, mellyben oltárkép a szomoru Léna, s angyalok pedig ártatlan gyermekei; ez előtt zörögve, s pajkosan káromkodva tért haza éjféli után, hogy dorgálni ne merje őt az álmaiból felriasztott Léna; most esendesen és félve lépett lakásához, s ablaka alatt megállva sokáig tünődék, ha fölverje-e Lénát szelid álmaiból, vagy pihenni engedje őt, maga pedig künn fekdüdjék a gádorban? végre csakugyan lassu kopogással fölébreszté nőjét, kitől bebecsajtatva, szép esendesen nyugalomra dült. —

Mikor Márton fölébredt, legelső szavát is Lénához intézte, s kérdé, ha valjon gyermekei lefektökben és fölkeltökben szoktak-e imádkozni? Léna meg vala lepve, s bámulva függeszté szeméit férjére, kitől először hallá most e váratlan kérdést életében. Márton arca nagyon feltünő lön egyszerre Léna előtt; férje kimondhatlanul szomoru, de mégis nyugodt és szelid vonásaiból gyanítá Léna, hogy Mártonnal valami rendkívülinek kellett történnie, de őt kérdezni nem bátorkodék. Márton fölkelt, és a lehető legosinosabban felruházkodék, de szokatlan készülétei s szótalan némasága Lénát félelembé ejté. — Reggelivel kezdé kínálgatni férjét, csak hogy titkát kicsalhassa tőle; de Márton nem evék, hanem megfogá kiméletes lágyassággal Léna kezét, s szeliden szeméi közé tekintve, esendes cizékenyült hangon így szóla hozzá: „Kedves Lénám! öltözz fel te is, és menj el a templomba; vidd el magaddal fiainkat is; ott leszek én is, mert meg akarok gyónni és áldozni; mivel pedig tudom, hogy sokszor bántottalak ártatlanul, mivel tudom, hogy menyegzőnk alkalmával ígért boldogság helyett csak keserveket okoztam hűséges szívednek, ime, most könyörgök előtted, bocsáss meg férjednek!“ E szavakra Léna sirásra fakadott, s Márton keblére borulva, sűrű zokogásai elfojták szózatát. „Aldjon meg a jó Isten hosszú béketüresédedért!“ rebege még Márton, azután pedig megcsókolá nőjét s eltávozik a templomba. —

E vasárnapon a keresdi templom tömve vala hívőkkel; mindnyájan bámulák Mártont, midőn az Oltári szentségben őt egyedül részesülni láták; de nem kérdezősenki tettének indokát, hanem e pillanattól fogva mindenki becsülni kezdé őt. Meg is érdeklé Márton, hogy becsülnék; nem mulasztá el többé ünnep- s vasárnapon az Isten házat soha; nem láták többé sem borozni, sem gonoszokkal társalkodni; nem láták többé henyélni, hanem láták naponként Lénájával korán munkára sietni. Három éve, hogy mindezek történtek, és azóta Léna nem öregebb, hanem fiatalabb s derült arca mosolygóbb. Gyermekei ruhásabbak, s tisztességesen járnak iskolába; Márton pedig szőlőt vett a mult nyáron, és most az öszszel meg is szüretelte; termése pedig bő vala, és eladá jó áron, az arát pedig Lénája kezei közé letette; és föltévé magában, hogy ha a jó Isten fáradságait megáldandja, jövő esztendőre özvegy Riezi Mihályné szellér házat megveszi magának.

Imádkozz és dolgozz,
Használd a napokat;
Azért adott Isten
Ép erős karokat.

Légy jámbor és igaz;
Légy erős hitvedben;
Az Isten így áld meg
Tellyes életvedben.

DANISS.

Katholikus hitélet.

LVIII.

Szent-András, nov. 20-án (Békés megyében.)
Nincs olly csekély helység, hol valami épületességre méltó
dolog ne történnék. Mind a mellett is, hogy a zsidók mon-
dák egykoron: „Jöhet-e valami jó Nazarethből?” azért
bogy a gyanut eloszlassuk, tudósítani vágyunk Szerkesztő
urat, s általa lapja jámbor olvasóit lelki dolgainkról: hogy
lássa a világ heti kronikánkból, hogy mi is élünk és moz-
gunk, még pedig szentül foglalatoskodva. — Ma vonul-
tunk hosszú rendben, ajtatos imák és buzgó énekek közt,
lobogók és harangzugás kíséretében elhunyt testvéreink
bús palotái felé; igen mi élők a holtak városába, nem ki-
sértünk senkit, de Jézusnak keresztjét követtük; hogy új
temetkezési helyünkre eljutva, gondos lelkipásztorunk
elmondott áldása következtében Istennek írgalmát, és a
szenteknek közbejárását kinyerhessük, enyhet szerzöt o-
da jutandó testünknek Valóban szívet átvillanyozó szer-
tartás volt ez, látni az öregeket vegyest az ifjakkal ünne-
pies mezben, elérzékenyült szívvel; s hallani a plebános
ur érzekenydús és kenetteljes beszédét, mely a sz. szer-
tartást koronázta. Hogy is ne? ott állani, mint ő mondá,
„szeretteink sirhalmaitól körülvéve és intve, hogy egy-
szer ránk is kerül a sor, s mi boldogok, ha vándorbotun-
kat nyugott lélekkel tehetjük le, bizván éltünk szentsé-
gében, hogy viszont megláthatjuk egymást.”

Egyházunk átalakulása is szép reménnyel keesegtet,
új oltár, oltárkép, luszter, mind a hivek ajtatos adakozá-
sából jött létre; hiába, ha nem csorog, cseppen, és így a
sok kicsi sokra megy. Temetőnk szinte kezd kiemelkedni
elhagyottságából, miután elhunyt édeseink sirhantjait át-
ölelő árok meggátol minden szabadabb hozzá közelítést.
Belső buzgóságunkat az élő rózsafüzér társulata, mely
mind jobban és jobban kezd gyökeret verni, eléggé hűn
képezi. Mindezek oda mutatnak, hogy ha nem is a világot
szentségével átfogó viláosság fejledez is községünkben
mint Nazarethből, de róla tanulhatunk: s a jobb érzésük
örömeire mindenkor számolhatunk. Ugy-e Tamás bácsi?
jövendőre pedig ki hátul marad, az tegye be az ajtót. —
Addig is dicsértessék a Jézus Krisztus szent neve! XP.

Különfélek.

Társulati új tagok. A kis-gyarmati kerü-
letből: Nt. Ondrejkovics János ur, tölgyesi plebános.
Nt. Lehoczky János ur, Jaldozár Tölgyesen. T. cz. Bitter
József ur, kicsindi isko atanító. Az esztergomi ke-
rületből: a bécsi Pázmán-intézet növendékei.

Hirdetés. A „Száz ének” című könyvecske, több
felszólítás következtében, ujonan sajtó alá kerül csekély
módosítással. Fölkéretnek tehát a t. cz. plebános urak,
miszerint az előfizetők számát hivek között följegyezni,
és az esztergomi ft. egyházmegyei hivatalba, december
folytán s január 15-ig beküldeni sziveskedjenek; miből
látni lehessen, hány példányt lesz szükséges nyomtatni:
nehogy a tetemes költséggel járó kiadás növekedjék. Mi-
nél több előfizető jelentkezik, annál olcsóbbra fog hatá-
roztatni a könyvecske ára; azonban a mostani papir-drá-
gaságban sem fog 24 pkrón tul emelkedni. Csak a könyv
átvételekor fog ára letétni. Kelt Gátán, nov. 28. 1853.

Rendek József,
plebános.

Óvás és figyelmeztetés.

Az alóírt társulat tulajdonát tevő nt. Roder A-
lajos ur által szerkesztett „Bibliai történetek”
című könyv még 1851-ik évben Bucsánszky Alajos
ur által szóról szóra, a szerző nevével és a társulatnak
kőrirat nélküli czimképével ellátva utányomatván és
áruktatván, miután ez ellen a „Magyar Hirlap” 1852. mar-
tius 13-iki 714. számában már a figyelmeztetés közhírré
tétetett, és későbbben a magas Helytartóságnak 1852-ik
junius 11-én 1413-ik sz. alatt kelt határozata folytán an-
nak áruktatása megtiltatott, most pedig a Bucsánszky
Alajos urral kötött perbeli egység folytán a még meg-
levő példányok átadandók: ujlag figyelmeztetnek mind-
azok, kik netalán hasonló utányomott példányokat bir-
nak, hogy azokat ne árulják, annyival inkább, mert Bu-
csánszky Alajos ur irányunkban a felelet terhét el
nem vállalván, ellenők a társulat a büntető törvény 467. §.
értelmébeni eljárást lesz kénytelen eszközésbe vétetni.

Kelt a „Jó és olcsó könyvkiadó társulat”-nak Pesten
decemberhó 1-én tartott választmányi üléséből 1853-dik
évben. Kiadta Szabóky Adolf, titoknak.

Csőd tanítói állomásra. Vas vármegyében
Pinka-Mindszenten az iskolamester- és jegyzői
állomás megürülvén, betöltése 1854-ik évben, aprilis 24-
kén, szent György napján, a csőd pedig ugyan 1854-diki
január 12-ére határozatott el. Melly állomást elnyerni
kívánók, szükséges hitelesített oklevelekkel ellátva, a fent
kitűzött határnapon a hely színére megjelenni igyekez-
zenek.

Lipovics István,
esperes és pleb.

Kegyess adományok: A sz. gyermekség
társulatának: A beledi plebániából 4 frt 30 kr. pp.
Német Amália 30 kr. p. Nt. Csajághy Károly hittanár ur
a dombovári pleb. hivek s sz. gyermekségi tagok
részéről ugyan e társulatnak küld 10 frt pp. Nt. Mikuska
Károly ujhartyáni plebános ur és hivei 29 frt 30 kr. pp.

Kiadja „a jó és olcsó könyvkiadó társulat,” szerkesztő BLÜMELHUBER FERENCZ.

Pesten 1853. Nyomatja LUKÁCS LÁSZLÓ és TÁRSA, országút, 6. sz.